

EUROPESE
REKENKAMER

PERSBERICHT

Inleiding en toelichting
bij de jaarverslagen over 2011

JAAERVERSLAGEN 2011

NL

VOORWOORD VAN DE PRESIDENT

In 2011 heeft de EU 129,4 miljard euro uitgegeven, hoofdzakelijk aan landbouw- en cohesiebeleid, terreinen waarop de taak om de EU-begroting uit te voeren wordt gedeeld door de Commissie en de lidstaten van de EU. In dit persbericht worden de **voornaamste bevindingen en conclusies** uiteengezet van het jaarverslag van de Europese Rekenkamer ten aanzien van de uitvoering van de EU-begroting en de Europese Ontwikkelingsfondsen over het begrotingsjaar 2011.

De jaarverslagen moeten bevindingen en conclusies opleveren die het Europees Parlement, de Raad en de burgers helpen de **kwaliteit van het financieel beheer van de EU** te beoordelen en nuttige aanbevelingen te doen voor verbeteringen. Centraal in de jaarverslagen over 2011 staat de 18^e jaarlijkse betrouwbaarheidsverklaring (of 'DAS') over de betrouwbaarheid van de EU-rekeningen en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen daarbij.

In het Jaarverslag 2011 over de uitvoering van de EU-begroting zijn **twee nieuwe hoofdstukken** opgenomen teneinde meer gerichte resultaten te verschaffen op het gebied van landbouw en cohesie. Het vroegere hoofdstuk over landbouw en natuurlijke hulpbronnen is vervangen door een hoofdstuk Landbouw: marktondersteuning en rechtstreekse steun, en een hoofdstuk Plattelandsontwikkeling, milieu, visserij en gezondheid. Daarnaast vervangen de afzonderlijke hoofdstukken over regionaal beleid, energie en vervoer en over werkgelegenheid en sociale zaken het vroegere hoofdstuk over cohesie, energie en vervoer.

Het is belangrijk dat onze controlebevindingen een goede basis bieden voor de beoordeling van de regelmatigheid van de inkomsten en de uitgaven, alsook voor het **meten van de vooruitgang** na verloop van tijd. Het Jaarverslag 2011 over de uitvoering van de EU-begroting maakt een vergelijking tussen verschillende terreinen en jaren mogelijk dankzij de vergelijkende cijfers die erin zijn opgenomen voor 2010 wat betreft het geschatte foutenpercentage voor de gehele begroting en de geschatte foutenpercentages voor de verschillende uitgaventerreinen.

Ons Jaarverslag 2011 over de uitvoering van de EU-begroting biedt tevens meer inzicht in het **prestatiebeheer** en de prestatiemeting van de **EU**, een essentieel aspect waarvan het belang is toegenomen als gevolg van de voortdurende economische en financiële crisis. Hoofdstuk 10 over het behalen van resultaten met de EU-uitgaven bouwt voort op de goed ontvangen opname van dit onderwerp in het Jaarverslag 2010.

De jaarverslagen omvatten een groot aantal **aanbevelingen** ter verbetering van het financieel beheer van EU-middelen, alsmede de follow-up bij in voorgaande verslagen gedane aanbevelingen. We hebben tevens een bijdrage geleverd aan de regels die worden opgesteld voor de volgende programmeringsperiode (2014-2020) in de vorm van adviezen met betrekking tot de eigen middelen, landbouw, cohesie en onderzoek.

De jaarverslagen over 2011 worden gepubliceerd in het jaar waarin wij ons **35-jarig bestaan** vieren. Wij streven voortdurend naar verbetering van onze werkwijze en producten, in onze rol als onafhankelijk hoedster van de financiële belangen van de burgers van de Unie.

Voor meer informatie over onze taakomschrijving, werkzaamheden en resultaten verwijs ik naar onze website www.eca.europa.eu. U kunt ons ook volgen op Twitter [@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA).

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
President van de Europese Rekenkamer

INHOUD

Jaarverslag 2011 – Kernboodschap	5
Betrouwbaarheidsverklaring	7
De resultaten nader beschouwd	8
Ontvangsten	15
Landbouw: marktondersteuning en rechtstreekse steun	17
Plattelandsontwikkeling, milieu, visserij en gezondheid	19
Regionaal beleid, energie en vervoer	21
Werkgelegenheid en sociale zaken	25
Externe betrekkingen, steun en uitbreiding	27
Onderzoek en ander intern beleid	29
Administratieve en andere uitgaven	31
Europese Ontwikkelingsfondsen (EOF's)	33
Resultaten behalen met de EU-begroting	37
Toelichting en achtergrondinformatie	
De EU-begroting 2011	41
DAS-aanpak in het kort	43
De ERK en haar werk	45

JAARVERSLAG 2011 – KERNBODSCHAP

- De **rekeningen** over 2011 geven een getrouw beeld van de financiële situatie van de Europese Unie en van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen over het jaar. De **ontvangsten** en **vastleggingen** vertoonden geen fouten van materieel belang. Daarentegen vertoonden de **betalingen** wel materiële fouten, met een geschat foutenpercentage van 3,9 % voor de algehele EU-begroting. Het foutenpercentage bleef nagenoeg gelijk aan 2010, toen het 3,7 % beliep.
- Alle afzonderlijk beoordeelde terreinen van EU-uitgaven vertoonden fouten van materieel belang, met uitzondering van **externe betrekkingen**, **steun en uitbreiding** en **administratieve uitgaven**. Hieruit blijkt dat er verbeteringen nodig zijn in het financieel beheer van de EU-middelen.
- Het door de ERK geschatte foutenpercentage voor uitgaven binnen de beleidsgroep **Plattelandsontwikkeling, milieu, visserij en gezondheid** (het meest foutgevoelige uitgaventerrein) beliep 7,7 %. Het geschatte foutenpercentage voor de beleidsgroep **Regionaal beleid, energie en vervoer** bleef hoog met 6,0 %.
- Er was een **stijging in de punten van voorbehoud van de Commissie**; het door de directeuren-generaal van de Commissie geschatte aan risico's onderhevige bedrag steeg van 0,4 miljard euro in 2010 naar 2,0 miljard euro in 2011. Hieruit blijkt dat de Commissie erkent dat er op sommige gebieden, zoals plattelandsontwikkeling, cohesie, en onderzoek, een hoog foutenrisico bestaat.

- Over het geheel genomen waren de onderzochte **controlesystemen** slechts gedeeltelijk doeltreffend in het waarborgen van de regelmatigheid van de betalingen en verwezenlijken ze niet hun potentieel om fouten te voorkomen, of op te sporen en te corrigeren. In veel gevallen werd een **falende controle** aangetroffen.
- De ERK merkt op dat de zelfevaluatie betreffende de prestaties van de Commissie een ontwikkeling doormaakt en enige welkome verbeteringen vertoont ten opzichte van voorgaande jaren. Niettemin constateerde de ERK bij haar doelmatigheidscontroles in 2011 een gebrek aan kwalitatief hoogwaardige behoefteanalyses, gebreken in de opzet van programma's die een nadelige uitwerking hebben op de verslaglegging over resultaten en impact, en de noodzaak voor de Commissie om de **Europese meerwaarde** aan te tonen.

BETROUWBAARHEIDSVERKLARING

BETROUWBAARHEID VAN DE REKENINGEN OVER 2011

Naar het oordeel van de Rekenkamer geven de geconsolideerde rekeningen van de Europese Unie op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de Unie per 31 december 2011, en van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig de bepalingen van het Financieel Reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels.

WETTIGHEID EN REGELMATIGHEID VAN DE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN IN 2011

ONTVANGSTEN

Naar het oordeel van de Rekenkamer zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen over 2011 op alle materiële punten wettig en regelmatig.

VASTLEGGINGEN

Naar het oordeel van de Rekenkamer zijn de onderliggende vastleggingen bij de rekeningen over 2011 op alle materiële punten wettig en regelmatig.

BETALINGEN

Grondslag voor de afkeurende verklaring

De Rekenkamer concludeert dat de onderzochte toezicht- en controlesystemen gedeeltelijk doeltreffend zijn in het waarborgen van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen. De beleidsgroepen Landbouw: marktondersteuning en rechtstreekse steun; Plattelandsontwikkeling, milieu, visserij en gezondheid; Regionaal beleid, energie en vervoer; Werkgelegenheid en sociale zaken alsmede Onderzoek en ander intern beleid vertonen fouten van materieel belang. De Rekenkamer schat het meest waarschijnlijke foutenpercentage voor de onderliggende betalingen bij de rekeningen op 3,9 %.

Afkeurende verklaring

Vanwege de ernst van de in de voorgaande paragraaf beschreven kwesties is de Rekenkamer van oordeel dat de onderliggende betalingen bij de rekeningen over 2011 materiële fouten vertonen.

Voor de volledige tekst wordt verwezen naar hoofdstuk 1 van het Jaarverslag 2011.

DE RESULTATEN NADER BESCHOUWD

Hoofdstuk 1 van het Jaarverslag 2011 bevat analytische informatie over de resultaten van het jaar wat betreft:

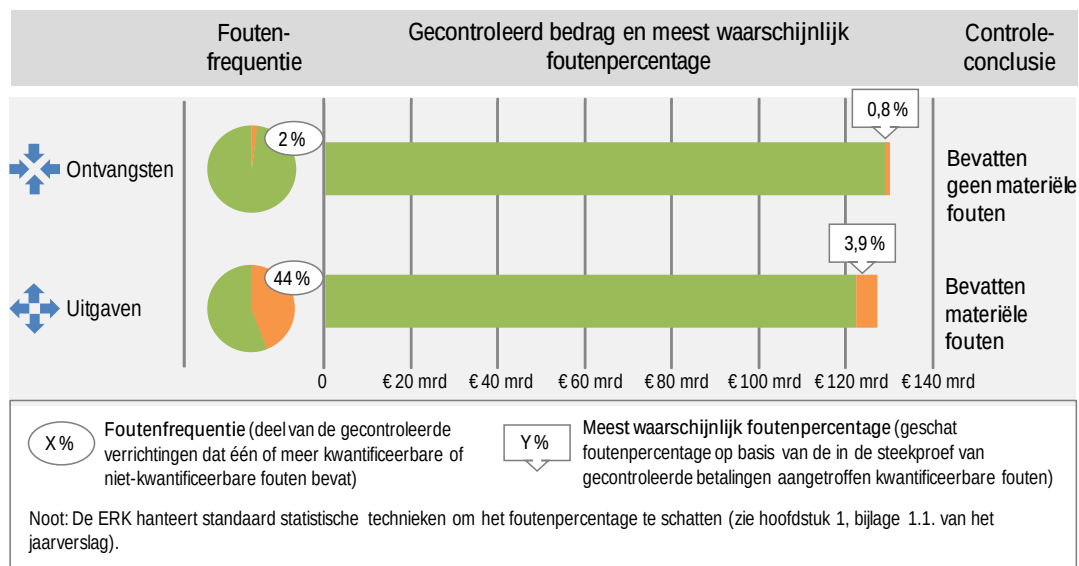
- de bevindingen inzake de regelmatigheid van de verrichtingen;
- een vergelijking van 2011 met de resultaten van voorgaande jaren;
- de door de 'management representations' van de Commissie verschaft zekerheid, en
- de opmerkingen inzake het begrotingsbeheer.

REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

De ERK toetst steekproeven van verrichtingen teneinde statistisch gefundeerde schattingen te geven van de mate waarin de ontvangsten en verschillende uitgaventerreinen fouten vertonen. *Figuur 1* geeft de resultaten weer van de toetsing voor de gehele EU-begroting. De figuur toont de **frequentie** waarmee verrichtingen fouten vertonen en de impact van die fouten waarvan de gevolgen gekwantificeerd kunnen worden (geschatte **meest waarschijnlijke foutenpercentage**).

De ERK trekt haar **controleconclusies** op basis van deze resultaten en andere controle-informatie, zoals de beoordeling van systemen, de 'management representations' van de Commissie en het werk van andere controleurs. Voor meer informatie over de controleaanpak van de ERK wordt verwezen naar bladzijde 43.

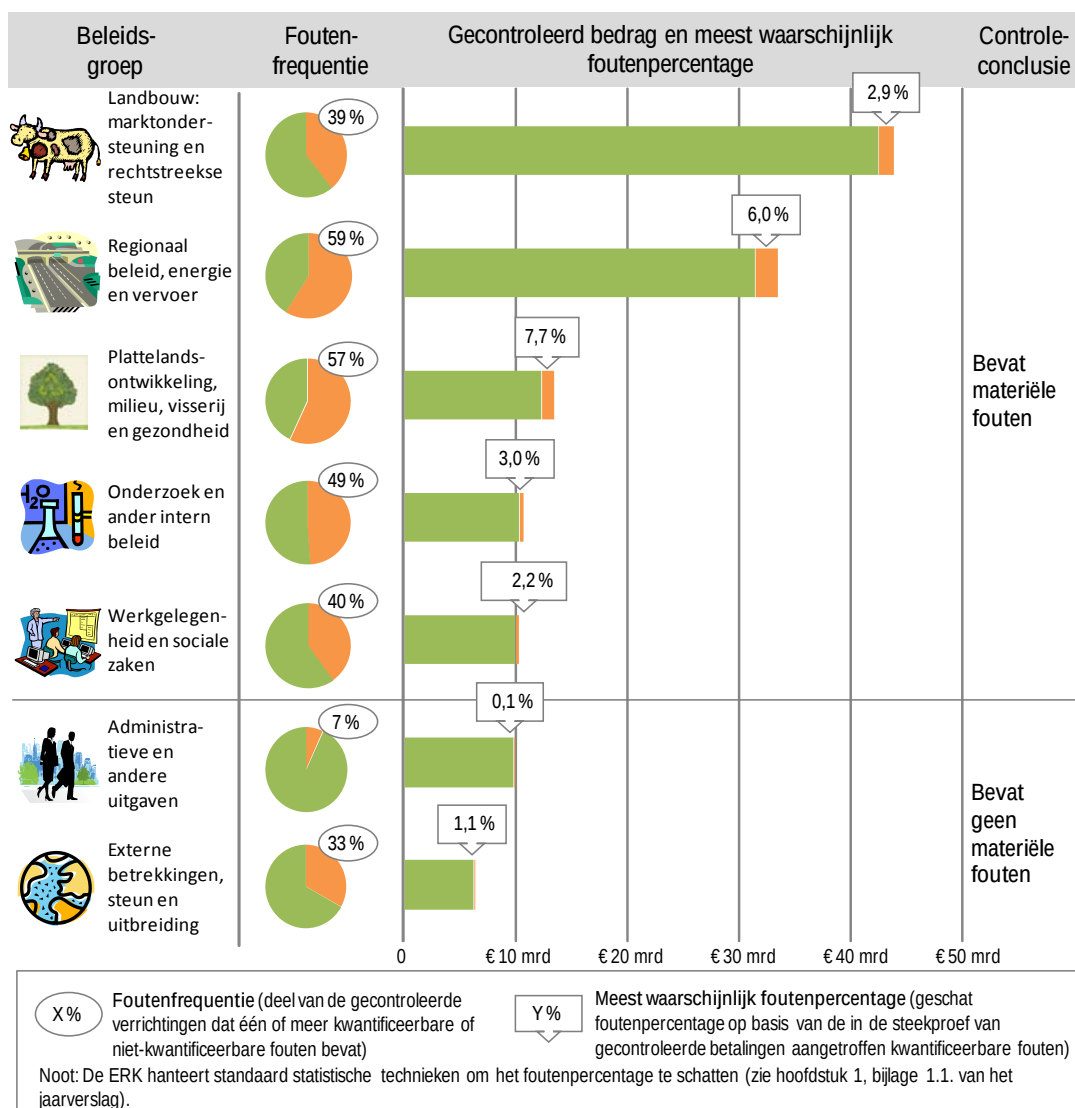
Figuur 1 – Resultaten van de toetsing van verrichtingen voor de gehele EU-begroting 2011

De ERK concludeert over 2011 dat de **vastleggingen** van alle beleidsgroepen en de **ontvangsten** geen materiële fouten bevatten. Voor de gehele begroting leidt het geschatte foutenpercentage van 3,9 % tot een afkeurende verklaring over de regelmatigheid van de onderliggende **betalingen** bij de rekeningen.

De toetsing van de beleidsgroepen verschaft resultaten voor iedere beleidsgroep, zoals weergegeven in **figuur 2**. Meer informatie over elk van de beoordeelde uitgaventerreinen – specifieke beoordelingen – wordt verderop in het persbericht verstrekt, evenals in de desbetreffende hoofdstukken van het jaarverslag.

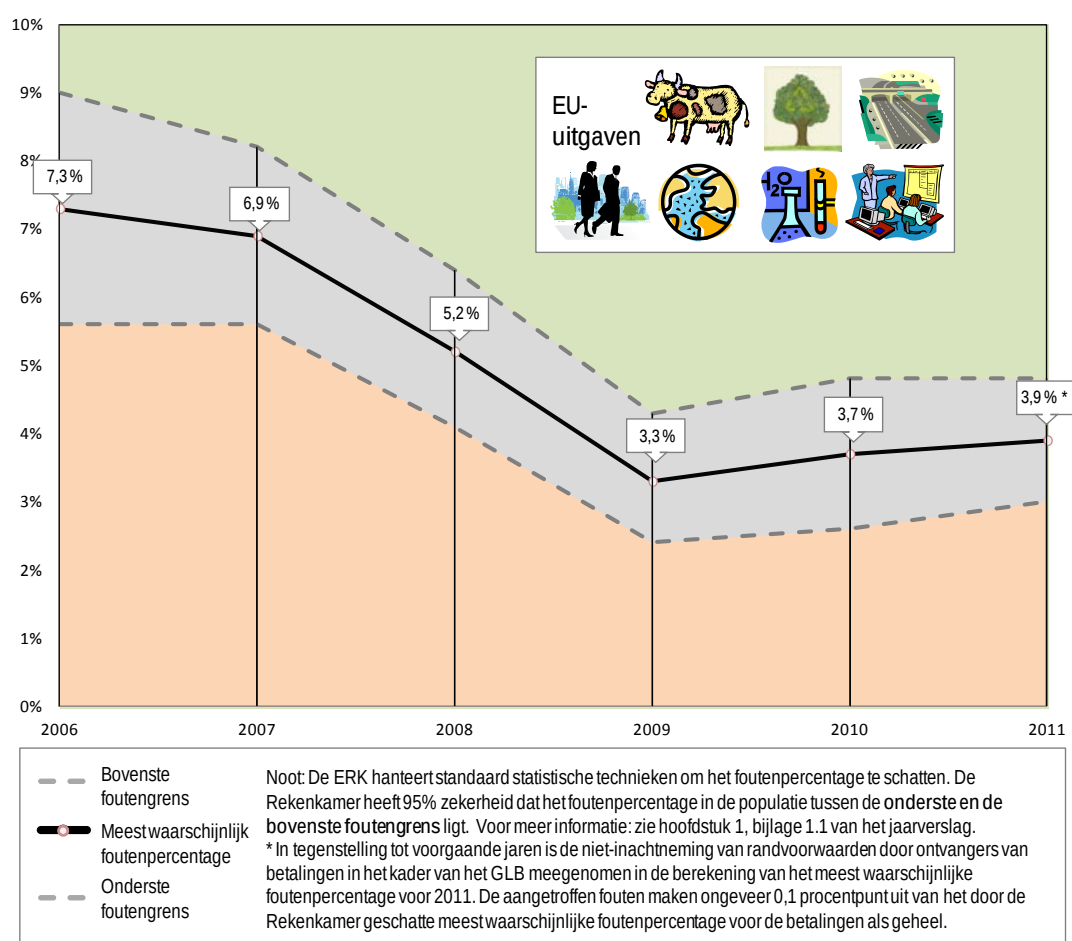
Figuur 2 – Resultaten van de toetsing van verrichtingen voor de uitgaventerreinen van de EU over 2011

VERGELIJKING MET VOORGAANDE JAREN

Voor het geheel van de begroting voor betalingen was het geschatte meest waarschijnlijke foutenpercentage van 3,9 % nagenoeg gelijk aan 2010 (3,7 %) (zie *figuur 3*). De ERK constateerde dat ongeveer twee vijfde van de getoetste verrichtingen fouten vertoonde (2010: ongeveer een derde van de verrichtingen).

Figuur 3 – Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage voor de gehele EU-begroting 2006-2011

De schatting door de ERK van het **meest waarschijnlijke foutenpercentage** met betrekking tot de betalingen van de afzonderlijke beleidsgroepen is voor 2011 hoger dan voor 2010 bij:

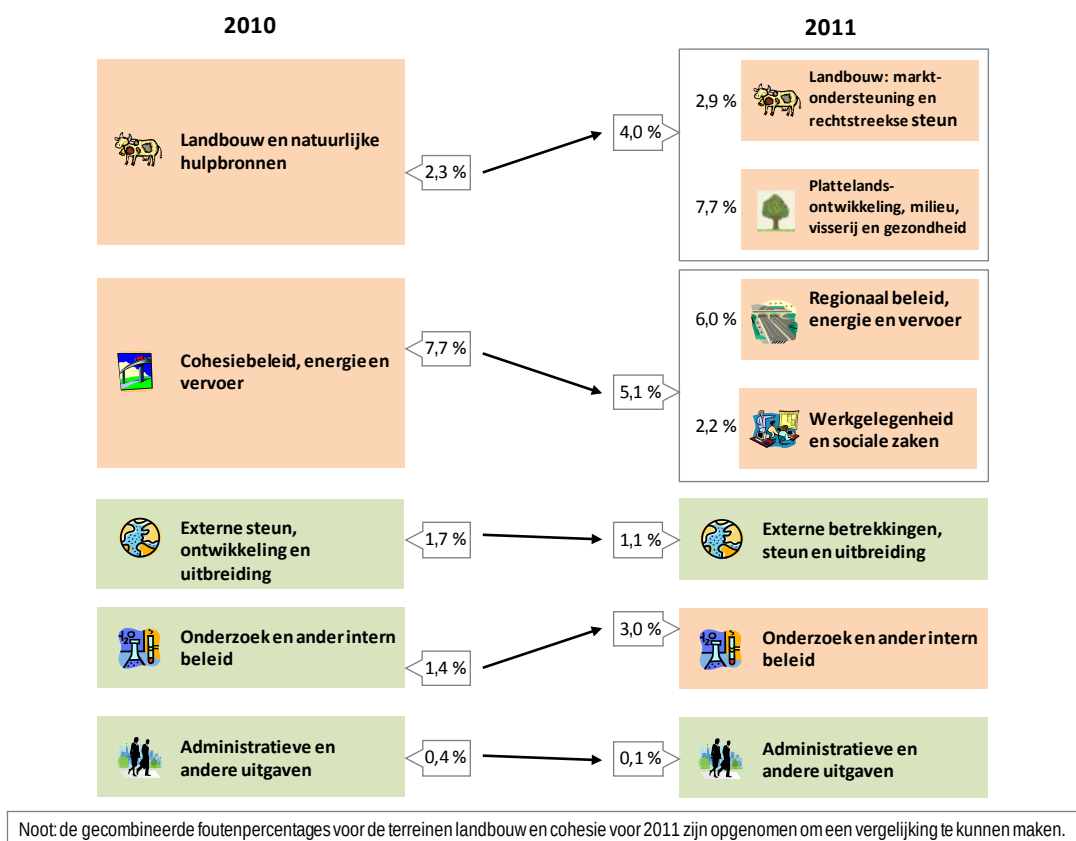
- Landbouw: marktondersteuning en rechtstreekse steun en Plattelandsontwikkeling, milieu, visserij en gezondheid (vergeleken met de voormalige beleidsgroep Landbouw en natuurlijke hulpbronnen), en
- Onderzoek en ander intern beleid.

Er was een daling van het geschatte meest waarschijnlijke foutenpercentage voor Regionaal beleid, energie en vervoer en Werkgelegenheid en sociale zaken (in vergelijking met de voormalige beleidsgroep Cohesie, energie en vervoer).

In de andere beleidsgroepen (Externe betrekkingen, steun en uitbreiding, en Administratieve en andere uitgaven) bleef het door de ERK geschatte meest waarschijnlijke foutenpercentage nagenoeg gelijk aan dat van 2010. *Figuur 4* toont een vergelijking tussen de resultaten van 2010 en 2011 per beleidsgroep.

De **frequentie** van de door de ERK ontdekte fouten steeg voor alle beleidsgroepen, behalve voor de oude beleidsgroep Cohesie, energie en vervoer en voor Administratieve en andere uitgaven, waarvoor deze stabiel bleef.

Figuur 4 – Vergelijking van de geschatte meest waarschijnlijke foutenpercentages voor de uitgaventerreinen van de EU in 2010 en 2011

EEN SIGNIFICANTE STIJGING VAN HET AANTAL BETALINGEN WAARVOOR DE LEIDING VAN DE COMMISSIE EEN VOORBEHOUD MAAKT

Toelichting bij de 'management representations' van de Commissie

De Commissie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de EU-begroting. De directeuren-generaal van de Commissie brengen jaarlijkse activiteitenverslagen uit waarin zij rekenschap afleggen over de personele en financiële middelen die onder hun verantwoordelijkheid vallen. Deze bevatten een ondertekende betrouwbaarheidsverklaring over de mate waarin de middelen zijn gebruikt voor hun beoogde doel en de mate waarin de controleprocedures de regelmatigheid van de verrichtingen waarborgen. Wanneer zij significante problemen constateren, maken de directeuren-generaal punten van voorbehoud in hun verklaringen, waarmee zij de belanghebbenden informeren over de kwantitatieve en/of kwalitatieve aard en de omvang en waarschijnlijke impact van de kwesties.

Over 2011 verklaarden alle directeuren-generaal dat de controleprocedures waarvoor zij verantwoordelijk zijn, de vereiste waarborgen boden met betrekking tot de regelmatigheid van de verrichtingen. Het aantal directoraten-generaal of diensten dat een of meer punten van voorbehoud opwierp, steeg van 13 in 2010 tot 16 in 2011 (op een totaal van 48). Het aantal afzonderlijke punten van voorbehoud steeg van 17 in 2010 tot 27 in 2011. De meerderheid daarvan heeft betrekking op gebreken op het gebied van de regelmatigheid van verrichtingen.

De geschatte totale financiële impact van de punten van voorbehoud beliep 1 959 miljoen euro, ofwel 1,5 % van de betalingen die plaatsvonden in 2011 (423 miljoen euro – 0,3 % – in 2010). Uit de stijging van het aantal punten van voorbehoud en van de geraamde financiële impact ervan blijkt dat de directeuren-generaal van de Commissie erkennen dat er op sommige gebieden, zoals plattelandsontwikkeling, cohesie of onderzoek, een hoog foutenrisico bestaat. Dit risico wordt bevestigd door de resultaten uit de controletoeetsing door de ERK.

ANALYSE DOOR DE ERK VAN HET BEGROTINGSBEHEER

De uitvoering van de EU-begroting voor 2011 resulteerde in een begrotingsoverschot van 1,5 miljard euro aan het eind van het jaar (2010: 4,5 miljard euro), waaruit blijkt in hoeverre het budget niet werd besteed.

Voor de drie hoofdfondsen van het meerjarig financieel kader Cohesie voor groei en werkgelegenheid (Europees Sociaal Fonds, Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Cohesiefonds) stegen de betalingsverzoeken van de lidstaten naarmate het einde van 2011 naderde. De begrotingsbetalingen hadden 5 miljard euro hoger kunnen uitvallen indien deze stijging tijdig was voorzien en er voldoende kredieten beschikbaar waren gesteld.

NIET-AFGEWIKKELDE BEGROTINGSVASTLEGGINGEN NEMEN VERDER TOE

De EU-begroting heeft een meerjarig karakter. Niet-afgewikkelde begrotingsvastleggingen vertegenwoordigen nog te betalen bedragen voor uitgavenprogramma's waarvoor nog geen verzoeken zijn ontvangen. De totale niet-afgewikkelde vastleggingen namen met 13 miljard euro (6,7 %) toe tot 207 miljard euro in 2011, hetgeen overeenkomt met 2,7 jaar aan betalingen in het bestedingstempo van 2011.

Twee derde van de niet-afgewikkelde begrotingsvastleggingen heeft betrekking op cohesie, hetgeen voor dat terrein overeenkomt met 3,2 jaar aan betalingen – ofwel 136 miljard euro – in het bestedingstempo van 2011. Het aanzienlijk hogere niveau van gecumuleerde niet-afgewikkelde vastleggingen voor de programmeringsperiode 2007-2013 ten opzichte van hetzelfde tijdstip in de voorgaande periode valt grotendeels te verklaren door de laattijdige start en uitvoering van de desbetreffende uitgavenprogramma's.

Alle informatie over de belangrijkste bevindingen is opgenomen in hoofdstuk 1 "Betrouwbaarheidsverklaring en toelichting daarbij" van het Jaarverslag 2011.

ONTVANGSTEN (130,0 MILJARD EURO)

WAT WE CONTROLEERDEN

Deze specifieke beoordeling betreft de ontvangsten van de EU, waarmee zij haar begroting financiert. De eigen middelen bni (bruto nationaal inkomen) en btw voorzien in 67,1 %, respectievelijk 10,8 % van de totale ontvangsten. Ze worden berekend op basis van het bni van de lidstaten en de door de lidstaten geïnde btw. Voor deze eigen middelen maakt de Commissie gebruik van door de lidstaten opgestelde macro-economische grootheden als grondslag voor de verschuldigde EU-ontvangsten. Douanerechten die worden geheven op importen en productieheffingen voor suiker die namens de EU worden geïnd door de nationale overheden van de lidstaten – traditionele eigen middelen – maken 12,9 % uit van de EU-begroting.

Toelichting bij de controle van de ontvangsten van de EU

De meeste EU-ontvangsten worden berekend op basis van statistische en macro-economische gegevens die afkomstig zijn van de lidstaten. De controle door de ERK van de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen heeft uitsluitend betrekking op de handelingen van de Commissie bij de verwerking van de door de lidstaten verstrekte gegevens en niet op de oorspronkelijke totstandkoming van de gegevens. Als gevolg daarvan heeft het hierna gepresenteerde foutenpercentage uitsluitend betrekking op de impact van de fouten van de Commissie op het totale bedrag aan ontvangsten.

WAT WE CONSTATEERDEN

○ Komen hierin materiële fouten voor?	Nee
○ Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage:	0,8 %
○ Gecontroleerde verrichtingen met fouten:	2 %
○ Gecontroleerde controlesystemen:	Doeltreffend

De controles van de ERK brachten gebreken aan het licht in het nationale douanetoezicht. De ERK concludeert dat de **toezicht- en controlesystemen** van de gecontroleerde lidstaten slechts ten dele doeltreffend zijn in het waarborgen van een volledige en juiste vastlegging van de douanerechten.

Eind 2011 had de Commissie nog steeds niet de algemene punten van voorbehoud opgeheven of specifieke punten van voorbehoud gemaakt over het bni ten aanzien van de

EU-15-lidstaten voor de periode vanaf 2002 en voor de EU-10-lidstaten vanaf 2004. Deze punten van voorbehoud werden uiteindelijk in januari 2012 opgeheven. Ze had evenmin de twee resterende specifieke punten van voorbehoud inzake het bruto nationaal product voor de periode 1995-2001 opgeheven.

De ERK constateerde dat boetes niet werden ingevorderd wanneer debiteuren zich in een precaire financiële situatie bevonden. De Commissie stelt voor, de uitvoeringsvoorschriften bij het Financieel Reglement te wijzigen om deze gang van zaken “in uitzonderlijke omstandigheden” toe te staan.

Met het oog op de huidige toestand in de banksector houdt de Commissie haar risicobeheersbeleid tegen het licht met betrekking tot de betrouwbaarheid van ontvangen garanties ter dekking van uitstaande boetes en sancties. De ERK trof voorbeelden aan waarin de minimale vereisten inzake kredietwaardigheid voor de verstrekkers van dergelijke garanties niet werden nageleefd.

WAT WE AANBEVELEN

De door de Commissie genomen maatregelen als follow-up van de aanbevelingen van de ERK in haar jaarverslagen over 2008 en 2009 hebben tot weinig vooruitgang geleid.

In haar Jaarverslag 2011 beveelt de ERK de Commissie aan:

- de lidstaten aan te moedigen, het douanetoezicht te versterken teneinde de bedragen aan geïnde traditionele eigen middelen te maximaliseren;
- haar inspanningen voort te zetten om te waarborgen dat de boekhoudsystemen ervoor zorgen dat de boekhoudingen van de lidstaten aantoonbaar volledig en juist zijn.

Alle informatie over de controle door de ERK van de ontvangsten van de EU is te vinden in hoofdstuk 2 van het Jaarverslag 2011.

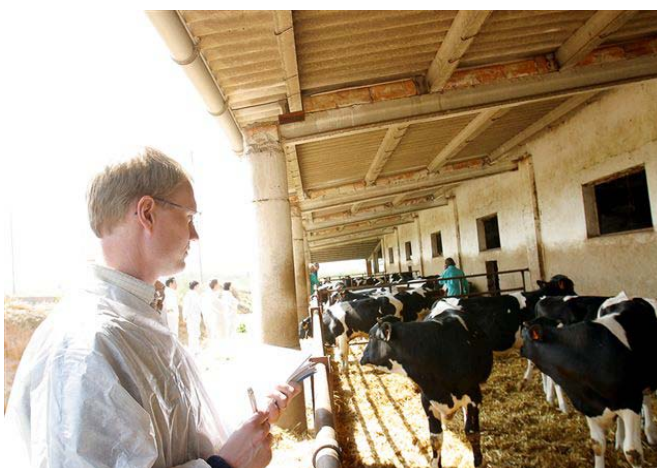
LANDBOUW: MARKTONDERSTEUNING EN RECHTSTREEKSE STEUN (43,8 MILJARD EURO)

WAT WE CONTROLEERDEN

Deze specifieke beoordeling heeft betrekking op het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF), een van de twee hoofdinstrumenten van het Gemeenschappelijk

Landbouwbeleid van de EU. Het grootste deel van de rechtstreekse betalingen van dit Fonds wordt betaald aan begunstigden op basis van de subsidiabele landoppervlakte. Om de betalingen te ontvangen, moeten landbouwers voldoen aan een

aantal randvoorwaarden ('cross compliance') op het gebied van grondbeheerspraktijken en milieubescherming. Het beheer van de uitgaven wordt gedeeld met de lidstaten.

WAT WE CONSTATEERDEN

○ Komen hierin materiële fouten voor?	Ja
○ Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage:	2,9 %
○ Gecontroleerde verrichtingen met fouten:	39 %
○ Gecontroleerde controlesystemen:	Gedeeltelijk doeltreffend

Ongeveer drie kwart van de kwantificeerbare **fouten** betreft fouten inzake de 'juistheid', waarbij in de meeste gevallen de begunstigden een te grote oppervlakte opgeven wanneer zij een aanvraag voor EU-financiering indienen.

Bij de meeste fouten beloopt het bedrag minder dan 5 % van de opgave, hoewel sommige omvangrijker zijn (zie voorbeeld). De ERK constateerde tevens overtredingen van de randvoorwaarden bij 22 van de 155 betalingen waarvoor deze verplichtingen gelden.

Voorbeeld: opgave van niet-bestaande dieren

Een landbouwer ontving een speciale premie voor 150 schapen. Bij de controle ontdekte de ERK dat de begunstigde helemaal geen schapen bezat.

De doeltreffendheid van de **controlesystemen** – met name het geïntegreerd beheers- en controlesysteem (GBCS) – heeft te lijden onder onnauwkeurige gegevens in de diverse databases (zie voorbeeld hierna) en een onjuiste administratieve behandeling van de aanvragen door de betaalorganen. Onjuiste grondgegevens, opgegeven door de begunstigten en kadasters van de lidstaten, vormen een belangrijke bron van fouten. Daarnaast zijn een aantal ernstige, in voorgaande jaarverslagen gesignaleerde systeemgebreken blijven bestaan.

Voorbeeld: onjuiste gegevens in de database van het landbouwpercelenidentificatiesysteem (LPIS)

In twee lidstaten (Italië (Lombardije) en Spanje (Galicië)) ontdekte de Rekenkamer gevallen waarin als 'blijvend grasland' ingedeelde gebieden in het LPIS als 100 % subsidiabel waren geregistreerd, hoewel ze geheel of gedeeltelijk waren bedekt met dicht bos of andere niet-subsidiabele elementen. De ERK constateerde ook dat het LPIS niet was bijgewerkt met de resultaten van inspecties ter plaatse die waren verricht door de betaalorganen (in Hongarije, Italië (Lombardije) en Spanje (Galicië)).

WAT WE AANBEVELEN

De Commissie heeft enkele corrigerende maatregelen getroffen op basis van de aanbevelingen van de ERK in eerdere jaarverslagen met betrekking tot de betrouwbaarheid en volledigheid van de in het LPIS geregistreerde informatie. Zo werden verplichte kwaliteitsbeoordelingen door alle betaalorganen en actieplannen in lidstaten met grote gebreken ingevoerd. De ERK merkte echter op dat de gebreken in bepaalde lidstaten blijven voortbestaan.

In haar Jaarverslag 2011 beveelt de ERK de Commissie en de lidstaten aan maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat:

- de subsidiabiliteit van blijvend grasland in alle lidstaten naar behoren wordt beoordeeld, vooral in gevallen waar terreinen ten dele zijn bedekt met struiken, onkruid, dichte bebossing of stenen;
- de betaalorganen onmiddellijk ingrijpen waar hun administratieve en controlesystemen en/of databases ontoereikend blijken;
- inspecties ter plaatse van dusdanige kwaliteit zijn dat de subsidiabele arealen op betrouwbare wijze kunnen worden geïdentificeerd, en
- de opzet en de kwaliteit van het werk van de certificerende instanties zorgen voor een betrouwbare beoordeling van de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen in de betaalorganen.

Alle informatie over de controle door de ERK van de EU-uitgaven voor marktondersteuning en rechtstreekse steun is te vinden in hoofdstuk 3 van het Jaarverslag 2011.

PLATTELANDSONTWIKKELING, MILIEU, VISSERIJ EN GEZONDHEID (13,9 MILJARD EURO)

WAT WE CONTROLEERDEN

Deze specifieke beoordeling betreft de volgende uitgaventerreinen: plattelandsontwikkeling, milieu en klimaatmaatregelen; maritieme zaken en visserij; en gezondheid en consumentenbescherming.

Het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) is goed voor 88 % van de betalingen van deze beleidsgroep. Het beheer van de uitgaven wordt gedeeld met de lidstaten. Het Elfpo cofinanciert uitgaven voor plattelandsontwikkeling via programma's voor plattelandsontwikkeling van de lidstaten. De uitgaven betreffen oppervlaktegerelateerde maatregelen (zoals agromilieubetalingen en compensatiebetalingen voor landbouwers in gebieden met natuurlijke handicaps) en niet-oppervlaktegerelateerde maatregelen (zoals modernisering van landbouwbedrijven en het opzetten van basisvoorzieningen voor de plattelandseconomie en -bevolking).

WAT WE CONSTATEERDEN

○ Komen hierin materiële fouten voor?	Ja
○ Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage:	7,7 %
○ Gecontroleerde verrichtingen met fouten:	57 %
○ Gecontroleerde controlesystemen:	Gedeeltelijk doeltreffend

Het grootste gedeelte van het meest waarschijnlijke foutenpercentage betrof de subsidiabiliteit van niet-oppervlaktegerelateerde maatregelen. Bij 10 van de 43 betalingen voor agromilieuregelingen hadden de landbouwers de aangegane milieuverbintenissen niet nageleefd (zie voorbeeld). Bij 26 van de 73 betalingen waarvoor deze verplichtingen gelden, werden één of meer overtredingen van de randvoorwaarden geconstateerd.

Voorbeeld: fout inzake de subsidiabiliteit – niet-naleving van agromilieuverbintenissen

Een begunstigde van een agromilieuregeling verbond zich ertoe om geschikte technieken voor het beheer van zijn boomgaarden en goede landbouwpraktijken te gebruiken, inclusief het snoeien en het uitdunnen van fruitbomen. De ERK constateerde dat verschillende vereisten niet waren nageleefd. Zo waren de bomen niet gesnoeid en waren de delen van de percelen waar de bomen groeiden bedekt met afval. Overeenkomstig de toepasselijke nationale regels zouden deze significante inbreuken op de vereisten moeten resulteren in een korting van de betaling met 100 %. De betaling werd echter volledig uitgekeerd.

Op het gebied van plattelandsontwikkeling wees de controle van de **controlesystemen** uit dat administratieve controles en controles ter plaatse niet grondig genoeg zijn om het risico van declaratie van niet-subsidiabele uitgaven te beperken.

Voorbeeld: gebreken in de controlesystemen – ontoereikende kwaliteit van de controles van de lidstaten

Een van de herhaalde controles van de ERK in Italië (Lombardije) betrof een project voor de bouw van een gebouw van twee verdiepingen op een boerenbedrijf, inclusief een laboratorium voor de verwerking van fruit en andere landbouwproducten, een opslagruimte en een terras voor het drogen van fruit. Het betaalorgaan keurde het volledige bedrag van de aangevraagde saldobetaling ter waarde van 0,2 miljoen euro goed na administratieve controles en controles ter plaatse. De ERK constateerde echter dat het gebouw hoofdzakelijk de kenmerken van een particuliere woning had en niet die van een agrarisch bedrijfsgebouw, en dat de desbetreffende kosten daarom niet subsidiabel waren.

Op het gebied van maritieme zaken en visserij constateerde de ERK dat onvoorziene uitgaven het gevolg waren van onvoldoende toezicht op de visvangst.

Voorbeeld: onvoldoende toezicht op de visvangst

Op grond van een overeenkomst met de Islamitische Republiek Mauritanië mogen vissersvaartuigen uit de EU vissen in de wateren van Mauritanië in ruil voor een financiële bijdrage van de EU. Vanwege onvoldoende toezicht op deze vangsten in 2010 werd er meer vis gevangen dan was voorzien en moest de EU een extra bedrag van 1,9 miljoen euro betalen aan Mauritanië.

WAT WE AANBEVELEN

In haar Jaarverslag 2011 beveelt de ERK de Commissie aan maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat:

- de regels en voorwaarden voor plattelandsontwikkeling verder worden vereenvoudigd;
- de lidstaten administratieve controles en controles ter plaatse grondiger verrichten teneinde het risico van declaratie van niet-subsidiabele kosten bij de EU te beperken;
- de controles beter over het jaar zijn verspreid zodat alle relevante seizoensvereisten naar behoren worden gecontroleerd, en
- toezicht wordt uitgeoefend op de visvangst in het kader van de partnerschapsovereenkomsten inzake visserij met landen buiten de EU.

Alle informatie over de controle door de ERK van de EU-uitgaven voor plattelandsontwikkeling, milieu, visserij en gezondheid is te vinden in hoofdstuk 4 van het Jaarverslag 2011.

REGIONAAL BELEID, ENERGIE EN VERVOER (34,8 MILJARD EURO)

WAT WE CONTROLEERDEN

Deze specifieke beoordeling heeft betrekking op de controle van regionaal beleid (94 % van de uitgaven), dat grotendeels wordt gefinancierd uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds (CF). Het regionaal beleid is erop gericht de economische en sociale cohesie binnen de Europese Unie te versterken door het verschil in ontwikkelingsniveau tussen verschillende regio's terug te dringen. Het beheer van de uitgaven voor regionaal beleid wordt gedeeld met de lidstaten en behelst de cofinanciering van projecten binnen goedgekeurde uitgavenprogramma's.

Energie en vervoer maken de resterende 6 % uit van dit uitgaventerrein. Het energie- en vervoersbeleid is erop gericht de Europese burgers en ondernemingen te voorzien van veilige, duurzame en concurrerende energie- en vervoerssystemen en -diensten. Deze uitgaven worden rechtstreeks beheerd door de Commissie.

WAT WE CONSTATEERDEN

○ Komen hierin materiële fouten voor?	Ja
○ Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage:	6,0 %
○ Gecontroleerde verrichtingen met fouten:	59 %
○ Gecontroleerde controlesystemen:	Gedeeltelijk doeltreffend

De ERK trof ernstige overtredingen van de aanbestedingsregels aan. Deze fouten raakten een kwart van de gecontroleerde verrichtingen. De gecombineerde geschatte contractwaarde van de 298 gecontroleerde overheidsopdrachten bedroeg 6,7 miljard euro.

Voorbeeld: ernstige overtreding van de aanbestedingsregels

Bij een energieproject voor de aanleg van een gasleiding werden de contracten voor de tweede en derde fase van de projectwerkzaamheden rechtstreeks, zonder inschrijving, gegund aan hetzelfde consortium dat vijf jaar eerder een contract had gekregen voor het eerste deel van de leiding. Dit strookt niet met de toepasselijke Europese en nationale regelgeving inzake aanbestedingen.

De op één na meest voorkomende foutensoort betrof niet-subsidiabele betalingen aan projecten die niet voldoen aan de vereiste voorwaarden.

Voorbeeld: door een project gegenereerde ontvangsten werden niet meegeteld

Een project betrof de cofinanciering van de aankoop van nieuwe metaalverwerkingsmachines. De ontvangsten uit de verkoop van de oude machines werden niet in mindering gebracht op de voor cofinanciering gedeclareerde uitgaven. Als gevolg daarvan ontving de begunstigde meer geld van de EU dan hij had mogen ontvangen.

De ERK is van oordeel dat de autoriteiten van de lidstaten bij 62 % van de verrichtingen die fouten vertoonden, over voldoende informatie beschikten om ten minste een aantal van deze fouten te kunnen ontdekken en corrigeren voordat ze de uitgaven bij de Commissie certificeerden. Voor regionaal beleid ontdekte de ERK gebreken in de beheersverificaties, met name in de eerstelijnscontroles die werden verricht door beheersinstanties en bemiddelende instanties.

De **auditautoriteiten**, die door de lidstaten worden opgericht ten behoeve van het cohesiebeleid, vervullen een essentiële taak in het waarborgen van de regelmatigheid van de uit het EFRO, het CF en het Europees Sociaal Fonds (ESF) terugbetaalde uitgaven. De ERK beoordeelde het functioneren van een steekproef van zeven auditautoriteiten en achtte er vier 'doeltreffend' en twee 'gedeeltelijk doeltreffend'. De andere auditautoriteit werd 'niet doeltreffend' geacht; de ERK was van oordeel dat het door de autoriteit bekendgemaakte foutenpercentage onbetrouwbaar was.

De ERK constateerde dat de **procedures voor de afsluiting van programma's voor de programmeringsperiode 2000-2006** beter waren voorbereid door de Commissie en de lidstaten dan voor eerdere meerjarige programma's, maar constateerde tevens gebreken. Om de oplegging van financiële correcties bij de afsluiting te voorkomen, dienden de lidstaten bijvoorbeeld verklaringen in met ongerechtvaardigde verlagingen van de foutenpercentages en met adviezen die niet overeenkwamen met de resultaten van de controles.

Meer in het algemeen is uit de controles van de ERK gebleken dat niet vaststaat dat de **financiëlecorrectiemechanismen** de ontdekte fouten adequaat compenseren en alle materiële kwesties bij de afsluiting van de operationele programma's oplossen. Evenmin is aangetoond dat die mechanismen leiden tot blijvende verbeteringen van de systemen die herhaling van fouten zouden voorkomen.

WAT WE AANBEVELEN

De ERK beveelt de Commissie aan dat zij:

- de sanctieregelingen doeltreffender maakt door de impact van de financiële correcties te versterken en door de mogelijkheid te beperken om niet-subsidiabele uitgaven te vervangen door andere uitgaven;
- scherp toezicht houdt op de subsidiabiliteitsvereisten voor EU-financiering, en meer bepaald op een correcte toepassing van de Europese en nationale aanbestedingsregels;
- de gebreken in de eerstelijnscontroles op het niveau van de beheersinstanties en bemiddelende instanties aanpakt, in voorkomend geval door middel van opleidingsmaatregelen en specifieke richtsnoeren;
- de auditautoriteiten in de lidstaten meer richtsnoeren biedt en hen aanmoedigt om specifieke systeemcontroles te verrichten betreffende de eerstelijnscontroles die werden verricht door de instanties in de lidstaten die de middelen beheren, en
- teneinde de procedure ter afsluiting van meerjarenprogramma's op het gebied van cohesie doeltreffender te maken:
 - de lidstaten eraan herinnert dat zij de betrouwbaarheid dienen te verzekeren van de einddeclaraties die worden ingediend voor de programmeringsperiode 2007-2013;
 - de specifieke tekortkomingen onderzoekt die de ERK aantrof in de afsluitingsverklaringen voor programma's voor 2000-2006;
 - nagaat of deze problemen ook bij andere operationele programma's zijn opgetreden, en waar nodig financiële correcties toepast.

Alle informatie over de controle door de ERK van de EU-uitgaven voor regionaal beleid, energie en vervoer is te vinden in hoofdstuk 5 van het Jaarverslag 2011.

WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN (10,3 MILJARD EURO)

WAT WE CONTROLEERDEN

Deze specifieke beoordeling betreft het beleidsterrein Werkgelegenheid en sociale zaken, onderdeel van het cohesiebeleid van de EU. De uitgaven zijn met name gericht op de bestrijding van werkloosheid, de ontwikkeling van menselijke hulpbronnen en de bevordering van integratie op de arbeidsmarkt. Het Europees Sociaal Fonds (ESF) is het belangrijkste instrument voor de uitvoering van het beleid op het gebied van werkgelegenheid en sociale zaken en is in 2011 goed voor 97 % van de uitgaven voor dit beleidsterrein. Het ESF financiert investeringen in menselijk kapitaal door middel van opleiding en andere werkgelegenheidsmaatregelen. Het beheer van de uitgaven wordt gedeeld met de lidstaten.

WAT WE CONSTATEERDEN

○ Komen hierin materiële fouten voor?	Ja
○ Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage:	2,2 %
○ Gecontroleerde verrichtingen met fouten:	40 %
○ Gecontroleerde controlesystemen:	Gedeeltelijk doeltreffend

De meeste ontdekte fouten – 73 % van het geschatte foutenpercentage – hadden betrekking op de vergoeding van niet-subsidiabele kosten, waaronder niet-subsidiabele deelnemers aan cursussen (zie voorbeeld), niet-subsidiabele begunstigen, niet-subsidiabele en te hoog opgegeven personeelskosten en op onjuiste wijze gegunde opdrachten.

Voorbeeld: niet-subsidiabele deelnemers aan cursussen

Er werd financiering verstrekt voor cursussen om de bekwaamheden en kennis van arbeidskrachten in de elektronicasector te vergroten. De ERK constateerde dat vele van de deelnemers niet werkzaam waren in de elektronicasector en dat zij derhalve niet in aanmerking kwamen voor de cursus.

De resultaten van de controle door de ERK wijzen op gebreken in de in de lidstaten opgezette beheers- en **controlesystemen**, met name in de eerstelijnscontroles van de uitgaven. Deze vallen onder de verantwoordelijkheid van de beheersautoriteiten en bemiddelende instanties in de lidstaten.

De ERK constateerde dat de autoriteiten van de lidstaten bij 76 % van de ESF-verrichtingen die fouten vertoonden, over voldoende informatie beschikten om ten minste een aantal van deze fouten te kunnen ontdekken en corrigeren voordat ze de uitgaven bij de Commissie certificeerden.

WAT WE AANBEVELEN

Uit de beoordeling door de ERK van de vooruitgang bij het opvolgen van de in voorgaande jaarverslagen (2008 en 2009) gedane aanbevelingen voor cohesiebeleid, energie en vervoer bleek dat de Commissie in mei 2011 een werkdocument heeft uitgebracht over de belangrijkste controlebevindingen ten aanzien van de toepassing van de regels inzake het plaatsen van overheidsopdrachten teneinde een discussie aan te gaan met de lidstaten over het terugdringen van overtredingen van deze regels. Hoewel de Commissie haar programma van controles in de lidstaten heeft voortgezet, werden de nationale beheers- en controlesystemen bovendien slechts gedeeltelijk doeltreffend bevonden. Ten slotte is de Commissie doorgegaan met het onderbreken of opschorten van betalingen en het opleggen van financiële correcties, maar de door de lidstaten bij de Commissie gecertificeerde uitgaven blijven fouten van materieel belang vertonen.

In haar Jaarverslag 2011 beveelt de ERK de Commissie aan:

- strikte naleving te eisen van de subsidiabiliteitsvoorschriften voor ESF-financiering;
- de lidstaten te herinneren aan hun verantwoordelijkheid om te voorzien in procedures die zorgen voor de juistheid en regelmatigheid van de gedeclareerde uitgaven, en gepaste maatregelen te treffen om de gebreken in de 'eerstelijnscontroles' te verhelpen;
- de nationale instanties aan te moedigen om de correctiemechanismen strikt toe te passen voordat zij uitgaven ten overstaan van de Commissie certificeren. Wanneer significante tekortkomingen in de werking van de beheers- en controlesystemen worden geïdentificeerd, moet de Commissie betalingen onderbreken of opschorten totdat de lidstaat corrigerende maatregelen heeft genomen;
- de lidstaten aan te moedigen de vereenvoudigde kostenopties te gebruiken die volgens de regelgeving zijn toegestaan, teneinde de kans op fouten te beperken.

Alle informatie over de controle door de ERK van de EU-uitgaven voor werkgelegenheid en sociale zaken is te vinden in hoofdstuk 6 van het Jaarverslag 2011.

EXTERNE BETREKKINGEN, STEUN EN UITBREIDING (6,2 MILJARD EURO)

WAT WE CONTROLEERDEN

Deze specifieke beoordeling heeft betrekking op de betalingen op het gebied van externe betrekkingen, ontwikkeling en humanitaire steun en maatregelen voor EU-kandidaatlidstaten en toetredende landen. De uitgaven zijn gericht op ontwikkelingshulp voor en economische samenwerking met landen in Azië, Latijns-Amerika en de staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-staten), het Europees nabuurschapsbeleid en

thematische programma's (voedselveiligheid, milieu, etc.).

De nieuw opgerichte Dienst Instrumenten buitenlands beleid (FPI) houdt zich met name bezig met het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid, het stabiliteitsinstrument, verkiezingswaarnemingsmissies en het instrument voor geïndustrialiseerde landen.

De ontwikkelingsprojecten zijn verspreid over meer dan 150 landen en de uitvoerende organisaties lopen sterk uiteen in omvang en ervaring. Om in aanmerking te komen voor steun van de EU moeten projecten voldoen aan complexe regels, waaronder aanbestedings- en gunningsprocedures. Het beheer van de uitgaven wordt grotendeels rechtstreeks uitgevoerd door de DG's van de Commissie, ofwel vanuit hun hoofdkantoren in Brussel ofwel door de EU-delegaties in ontvangende landen, of gezamenlijk met internationale organisaties.

WAT WE CONSTATEERDEN

○ Komen hierin materiële fouten voor?	Nee. Wel vertoonden de tussentijdse en saldobetalingen materiële fouten.
○ Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage:	1,1 %
○ Gecontroleerde verrichtingen met fouten:	33 %
○ Gecontroleerde controlesystemen:	Gedeeltelijk doeltreffend

Alle fouten werden aangetroffen in tussentijdse en saldobetalingen. De fouten betreffen niet-subsidiabele uitgaven die zijn gedaan op het niveau van de eindbegunstigde, zoals: buiten de subsidiabiliteitsperiode gedane uitgaven, opname van niet-subsidiabele uitgaven (bijv. btw, personeelskosten en ongerechtvaardigde vaste kosten) in de declaraties van projectkosten en uitgaven die niet onderbouwd zijn met toereikende bewijsstukken.

Voorbeeld: niet-subsidiabele uitgaven in een saldobetaling

Een saldobetaling voor een project dat steun verleent aan bananenleveranciers in Kameroen bevatte ernstige fouten inzake de subsidiabiliteit. Er was sprake van onregelmatigheden in de door de begunstigde uitgevoerde aanbestedingsprocedures. Bovendien voldeed de begunstigde bij de aankoop van materiaal niet aan de regel die voorschrijft dat zowel de leverancier als de goederen afkomstig moeten zijn uit een ACS-land of een EU-lidstaat.

Uit het feit dat de Commissie niet-subsidiabele uitgaven heeft vergoed die werden gedeclareerd door de eindbegunstigden van subsidies of dienstverleners, blijkt dat de door de Commissie toegepaste preventie- en opsporingscontroles voorafgaand aan de betaling niet volledig doeltreffend zijn. De ERK constateerde een ontoereikend aantal en een beperkte reikwijdte van bezoeken ter plaatse en van rechtstreekse toetsingen van gedeclareerde uitgaven, alsmede onvoldoende kwaliteit van de door de begunstigden uitbestede verificaties van uitgaven.

WAT WE AANBEVELEN

Bij haar beoordeling van de geboekte vooruitgang op basis van eerdere aanbevelingen constateerde de ERK dat de Commissie alle aanbevelingen had opgevolgd en dat vier van de tien nu volledig ten uitvoer zijn gelegd.

In haar Jaarverslag 2011 beveelt de ERK de Commissie aan:

- het toezicht op subsidiecontracten te verbeteren, beter gebruik te maken van bezoeken ter plaatse ter voorkoming en opsporing van gedeclareerde niet-subsidiabele uitgaven, en/of de dekking van de in opdracht van de Commissie uitgevoerde controles te vergroten;
- ervoor te zorgen dat de interne-auditfunctie van de Dienst Instrumenten buitenlands beleid operationeel wordt;
- duidelijk te maken welke criteria worden gehanteerd voor de risicobeoordelingen bij de selectie van te controleren contracten.

Alle informatie over de controle door de ERK van de EU-uitgaven voor externe betrekkingen, steun en uitbreiding is te vinden in hoofdstuk 7 van het Jaarverslag 2011.

ONDERZOEK EN ANDER INTERN BELEID (10,6 MILJARD EURO)

WAT WE CONTROLEERDEN

Het belangrijkste onderdeel van de beleidsgroep die voorwerp uitmaakt van deze specifieke beoordeling zijn de kaderprogramma's voor onderzoek en technologische ontwikkeling (KP's), die 56 % van de totale beleidsuitgaven vertegenwoordigen. Ander intern beleid omvat het programma Een leven lang leren, goed voor 11 % van de totale beleidsuitgaven, het algemeen programma Solidariteit en beheer van de migratiestromen voor 4 % en het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (CIP) voor 2 %. Deze uitgaven worden rechtstreeks beheerd door de Commissie.

WAT WE CONSTATEERDEN

○ Komen hierin materiële fouten voor?	Ja
○ Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage:	3,0 %
○ Gecontroleerde verrichtingen met fouten:	49 %
○ Gecontroleerde controlesystemen:	Gedeeltelijk doeltreffend

De grootste bron van fouten is het door begunstigden te hoog opgeven van kosten voor projecten die uit de KP's voor onderzoek worden gefinancierd. Dit komt overeen met de geconstateerde fouten bij de door de Commissie verrichte financiële controles achteraf. Er werden fouten aangetroffen in de personeelskosten (zie voorbeeld), andere directe kosten en indirecte kosten.

Voorbeeld: te hoge declaratie van personeelskosten

Uit de controle door de Rekenkamer van een onderzoeksproject bleek dat de begunstigde voor verschillende medewerkers meer tijd declareerde dan zij daadwerkelijk aan het project hadden besteed. Het te hoog gedeclareerde bedrag was niet subsidiabel.

Krachtens de regels voor de KP's moeten de kostendeclaraties van de begunstigden in bepaalde gevallen vergezeld gaan van een door onafhankelijke accountantskantoren afgegeven controlecertificaat. Uit de beoordeling door de ERK van de **controlesystemen** bleek dat 81 % van de gecontroleerde projecten met een positief controlecertificaat fouten bevatte.

WAT WE AANBEVELEN

Uit de beoordeling door de Rekenkamer van de vooruitgang bij de uitvoering van in voorgaande jaarverslagen gedane aanbevelingen (2008 en 2009) bleek dat de Commissie haar inspanningen voortzette om de controleresultaten uit te voeren door de kostendeclaraties aan te passen of door terugvorderingsopdrachten af te geven wanneer was geconstateerd dat deelnemers te hoge uitgaven hadden gedeclareerd. Opgemerkt werd echter dat de terugvordering een langdurig proces is.

In haar Jaarverslag 2011 beveelt de ERK de Commissie aan:

- haar initiatieven te verbeteren om begunstigden en onafhankelijke controleurs bewust te maken van de aangetroffen fouten in de controles achteraf door de ERK en de Commissie;
- te waarborgen dat de externe accountantskantoren die in haar opdracht controles uitvoeren, hun procedures afstemmen op de richtsnoeren en de gangbare praktijk van de Commissie, en met name dat zij de kwaliteit van hun controledocumentatie verbeteren.

Alle informatie over de controle door de ERK van de EU-uitgaven voor onderzoek en ander intern beleid is te vinden in hoofdstuk 8 van het Jaarverslag 2011.

ADMINISTRATIEVE EN ANDERE UITGAVEN (9,8 MILJARD EURO)

WAT WE CONTROLEERDEN

Deze specifieke beoordeling van administratieve en andere uitgaven heeft betrekking op de uitgaven van de instellingen en andere organen van de EU. De uitgaven voor personele middelen (salarissen, toelagen en pensioenen) zijn goed voor 60 % van de beleidsgroep; uitgaven voor gebouwen, uitrusting, energieverbruik, communicatie en informatietechnologie vormen het resterende deel.

Over de resultaten van de ERK-controles van de agentschappen en andere gedecentraliseerde organen van de Europese Unie wordt verslag uitgebracht in specifieke jaarverslagen, die afzonderlijk worden gepubliceerd.

WAT WE CONSTATEERDEN

○ Komen hierin materiële fouten voor?	Nee
○ Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage:	0,1 %
○ Gecontroleerde verrichtingen met fouten:	7 %
○ Gecontroleerde controlesystemen:	Doeltreffend

De ERK vestigt de aandacht op de **fouten** en gebreken die werden ontdekt bij het onderzoeken van berekeningen en betalingen van sociale uitkeringen en van arbeidscontracten voor niet-vaste personeelsleden. De ERK constateerde ook verscheidene gebreken in de aanbestedingsprocedures, met name in de toepassing van selectie- en gunningscriteria, die het resultaat van de procedure beïnvloedden.

WAT WE AANBEVELEN

De ERK beoordeelde de vooruitgang van de instellingen bij de uitvoering van de aanbevelingen in het Jaarverslag 2009. De ERK beval een aantal instellingen aan om hun personeel te verzoeken op gezette tijden documenten te verstrekken die hun persoonlijke situatie bevestigen en een systeem in te stellen voor het tijdig monitoren van deze documenten. De controle wees uit dat de problemen bij sommige instellingen nog steeds bestonden. Het risico dat onjuiste of onverschuldigde betalingen worden gedaan wanneer de omstandigheden van het personeelslid veranderen, blijft dus bestaan.

In haar Jaarverslag 2011 beveelt de ERK de Commissie het volgende aan:

- de betrokken instellingen en organen treffen maatregelen om ervoor te zorgen dat de bepalingen van de relevante verordeningen worden toegepast bij het sluiten, verlengen of wijzigen van arbeidscontracten met niet-vast personeel;
- de betrokken instellingen en organen zorgen ervoor dat de ordonnateurs de opzet, de coördinatie en de uitvoering van de aanbestedingsprocedures verbeteren door middel van passende verificaties en betere begeleiding.

Alle informatie over de controle door de ERK van de administratieve en andere uitgaven van de EU is te vinden in hoofdstuk 9 van het Jaarverslag 2011.

EUROPESE ONTWIKKELINGSFONDSEN (EOF's) (2,9 MILJARD EURO)

WAT WE CONTROLEERDEN

De EOF's bieden ontwikkelingshulp van de Europese Unie aan de staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-staten) en in landen en gebieden overzee (LGO), op basis van de Overeenkomst van Cotonou uit 2000. Bij de uitgaven staat de doelstelling van het terugdringen en uiteindelijk uitroeien van armoede centraal, overeenkomstig de doelstellingen van duurzame ontwikkeling en geleidelijk integratie van de ACS- en LGO-landen in de wereldeconomie. De overeenkomst is gebaseerd op drie complementaire pijlers: ontwikkelingssamenwerking, economische en handelssamenwerking en de politieke dimensie.

De EOF's worden gefinancierd door de lidstaten, hebben een eigen financieel reglement en worden beheerd buiten het kader van de EU-begroting. De Europese Commissie is verantwoordelijk voor de financiële uitvoering van de verrichtingen die worden gefinancierd met EOF-middelen.

WAT WE CONSTATEERDEN

○ Betrouwbaarheid van de EOF-rekeningen:	de rekeningen over 2011 geven een getrouw beeld van de financiële situatie van de EOF's en van de resultaten van hun verrichtingen en kasstromen
○ Bevatten de EOF-ontvangsten materiële fouten?	Nee
○ Bevatten de EOF-vastleggingen materiële fouten?	Nee
○ Bevatten de EOF-betalingen materiële fouten?	Ja
○ Geschat meest waarschijnlijk foutenpercentage:	5,1 %
○ Gecontroleerde verrichtingen met fouten:	33 %
○ Gecontroleerde controlesystemen:	Gedeeltelijk doeltreffend

De uit de EOF's gefinancierde steun wordt uitgevoerd in een omgeving met hoge risico's, met name vanwege de geografische spreiding van de activiteiten en de zwakke institutionele en administratieve capaciteiten van de partnerlanden.

Typische fouten in de EOF's betroffen de subsidiabiliteit, zoals: uitgaven buiten de uitvoeringsperiode of die betrekking hadden op activiteiten en diensten die niet in het contract werden genoemd; overtreding van de regels inzake oorsprong (zie voorbeeld) of nationaliteit, of niet-naleving van de aanbestedingsprocedures door de begunstigde (zie voorbeelden).

Voorbeeld: overtreding van de oorsprongsregel

Uitgaven in het kader van een subsidie voor elektriciteitsvoorziening op het platteland in Mozambique hielden verband met goederen die niet voldeden aan de oorsprongsregel (de goederen waren niet afkomstig uit de Europese Unie of ACS-landen). De controleurs die in opdracht van de begunstigde de uitgaven controleerden, hadden dit probleem niet opgemerkt.

Voorbeeld: overtreding van de regels voor de plaatsing van opdrachten en ontbrekende bewijsstukken

Bij een watervoorzieningsproject in Ethiopië werden opdrachten gegund op basis van een criterium dat niet was opgenomen in de aankondiging van de opdracht. Bovendien kon een deel van de uitgaven niet worden onderbouwd met bewijsstukken.

De ERK trof gebreken aan in de controles vooraf, alsook in de functies voor toezicht en externe audit op het niveau van de delegaties. Zij wijst er tevens op dat de kwaliteit van de gegevens in het **Gemeenschappelijk informatiesysteem voor externe betrekkingen (CRIS)** een bron van zorg blijft en dat de interne-auditfunctie van EuropeAid slechts de helft van haar oorspronkelijke jaarlijkse werkplan kon uitvoeren.

WAT WE AANBEVELEN

De ERK beoordeelde de opvolging die werd gegeven aan haar eerdere aanbevelingen. De Commissie heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de uitvoering van vele ervan. Dit is met name het geval met betrekking tot de verspreiding van het instrumentenpakket voor financieel beheer ter verbetering van de kennis van de begunstigden over subsidiabiliteitsregels, de planning van en het toezicht op controles en de beoordeling van het in aanmerking komen voor begrotingssteun.

Om de aanbevelingen van de ERK volledig uit te voeren, zijn echter verdere inspanningen nodig wat betreft de kwaliteit van de gegevens in het Gemeenschappelijk Informatiesysteem externe betrekkingen, de follow-up van controlebevindingen en aanbevelingen en de beoordeling van de kosteneffectiviteit van het systeem voor de controle van verrichtingen achteraf.

Op grond van deze beoordeling en de bevindingen en conclusies in haar Jaarverslag 2011 beveelt de ERK EuropeAid aan:

- het beheer van de procedures voor de gunning van opdrachten te verbeteren door de vaststelling van duidelijke selectiecriteria en een betere documentatie van het beoordelingsproces;

- een gedocumenteerde, op risicoanalyse gebaseerde planning en systematische follow-up van verificatiebezoeken en controlebezoeken ter plaatse in te voeren
- de richtsnoeren inzake risicoanalyse bij de voorbereiding van jaarlijkse controleplannen door delegaties en het hoofdkantoor verplicht te stellen;
- de opzet van KPI's ('key performance indicators' – essentiële prestatie-indicatoren) te herzien om ervoor te zorgen dat ze ondubbelzinnig en eenvoudig te interpreteren zijn;
- het vermogen van de interne-auditfunctie om haar taak doeltreffend uit te voeren, te beoordelen.

Alle informatie over de controle door de ERK van de Europese Ontwikkelingsfondsen is te vinden in het Jaarverslag over de activiteiten gefinancierd uit het achtste, negende en tiende Europees Ontwikkelingsfonds (EOF).

RESULTATEN BEHALEN MET DE EU-BEGROTING

Dit hoofdstuk van het jaarverslag is gericht op de doelmatigheid. Het bevat de opmerkingen van de ERK over de zelfevaluaties door de Commissie met betrekking tot de doelmatigheid, zoals weergegeven in de jaarlijkse activiteitenverslagen van de directeuren-generaal van de Commissie, en belicht enkele belangrijke thema's die in 2011 in de speciale verslagen van de ERK over doelmatigheid aan de orde kwamen.

EVALUATIEVERSLAG VOEGT WEINIG WAARDE TOE

In februari 2012 publiceerde de Commissie haar eerste verslag over de evaluatie van de financiën van de Unie aan de hand van de bereikte resultaten (het evaluatieverslag), dat werd ingevoerd bij het Verdrag van Lissabon.

Als reactie op een verzoek van het Europees Parlement bracht de ERK een advies uit over het evaluatieverslag. In dit advies verklaart de ERK dat het evaluatieverslag vaag is, weinig inhoud heeft, en derhalve een beperkte meerwaarde oplevert. Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie zouden moeten bespreken en overeenkomen hoe het evaluatieverslag ten nutte kan worden gemaakt voor de kwijtingverlenende autoriteit.

VERDERE VERBETERINGEN NODIG IN DE ZELFEVALUATIE VAN DE COMMISSIE

De directeuren-generaal van de Commissie stellen prestatiedoelstellingen vast voor hun beleidsverantwoordelijkheden in jaarlijkse beheersplannen en rapporteren vervolgens de resultaten in jaarlijkse activiteitenverslagen. De ERK beoordeelde de verslaglegging van drie directoraten-generaal: Landbouw en plattelandsontwikkeling, Regionaal beleid en Ontwikkeling en samenwerking. Samen zijn zij verantwoordelijk voor ongeveer drie kwart van de in 2011 uit de EU-begroting verrichte betalingen.

De ERK analyseerde of de gepresenteerde doelstellingen en prestatie-indicatoren relevant, vergelijkbaar en betrouwbaar waren.

Het proces aan de hand waarvan de jaarlijkse activiteitenverslagen worden opgesteld door de directoraten-generaal van de Commissie is in ontwikkeling en vertoont enige welkome verbeteringen ten opzichte van voorgaande jaren. De relevantie blijft een aandachtspunt, met name ten aanzien van de onderlinge samenhang van de doelstellingen en indicatoren, de vaststelling van gekwantificeerde streefdoelen en termijnen en de jaarlijkse voortgangsmeting met betrekking tot lopende programma's. Geen van de beoordeelde directoraten-generaal bracht verslag uit over zuinigheid en efficiëntie.

De in de beheersplannen van de directoraten-generaal Regionaal beleid en Landbouw en plattelandsontwikkeling vastgelegde doelstellingen, indicatoren en streefdoelen waren over het algemeen die welke ook voor de verslaglegging in de jaarlijkse activiteitenverslagen werden gehanteerd. Waar echter wijzigingen waren aangebracht, werden deze niet altijd

toegelicht. Wettelijke beperkingen en praktische belemmeringen deden afbreuk aan de betrouwbaarheid van de bij de lidstaten ingezamelde informatie betreffende programma's onder gedeeld beheer.

ONVOLDOENDE AANGETOOND WELK UITGAVENBEHOEFTE ER ZIJN EN WAT DE EUROPESE MEERWAARDE ERVAN IS

In de 16 speciale verslagen die de ERK in 2011 vaststelde over een breed scala aan onderwerpen, onderzocht zij of het optreden van de EU werd beheerd overeenkomstig de beginselen van goed financieel beheer (zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid). De ERK onderzocht de lessen die kunnen worden getrokken uit haar speciale verslagen uit 2011 ter voorbereiding op nieuwe programma's en projecten voor de programmeringsperiode 2014-2020, waarbij zij zich richtte op drie thema's: behoefteanalyse, ontwerp en het concept van de toegevoegde waarde van de EU.

De ERK constateerde dat:

- a) er vaak geen hoogwaardige behoefteberamingen zijn, hoewel deze essentieel zijn voor het waarborgen van de concentratie van de EU-uitgaven op de (geografische of thematische) gebieden waar de grootste behoeften bestaan;
- b) zich gebreken voordoen in de opzet van programma's die een nadelige uitwerking hebben op het vermogen van de Commissie om de resultaten en impacts van de EU-uitgaven te bepalen en erover te rapporteren;
- c) het een uitdaging is voor de Commissie om de Europese meerwaarde van de EU-uitgaven aan te tonen.

De ERK beveelt de Commissie aan dat zij:

- zich bij het ontwerp van nieuwe uitgavenprogramma's richt op de resultaten en impact die zij wil verwezenlijken. Indien resultaten en impact niet eenvoudig te meten zijn, dient de Commissie op specifieke, meetbare, haalbare, realistische en tijdgebonden ('SMART') doelstellingen gebaseerde indicatoren en mijlpalen vast te stellen die zouden aantonen dat haar activiteiten de door haar beoogde doelstellingen ondersteunen;
- met de lidstaten dient samen te werken teneinde de kwaliteit en tijdigheid van de ingediende gegevens te verbeteren;
- beleidsdoelstellingen te definiëren waarmee zij kan aantonen en rapporteren hoe zij in de volgende programmeringsperiode 2014-2020 de Europese meerwaarde zal waarborgen.

Alle informatie over de beoordeling door de ERK van de doelmatigheid is te vinden in hoofdstuk 10 "Resultaten behalen met de EU-begroting" van het Jaarverslag 2011.

TOELICHTING EN ACHTERGRONDINFORMATIE

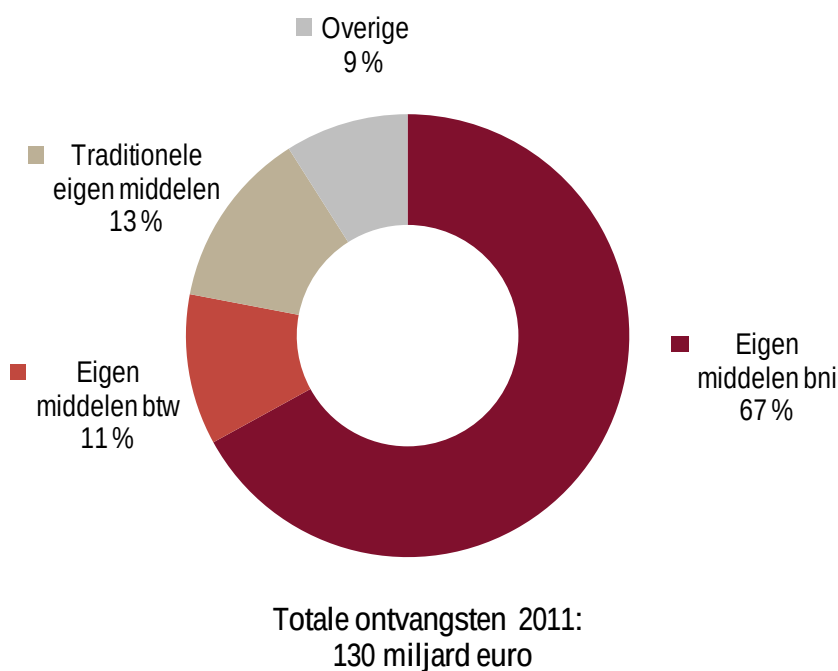
DE EU-BEGROTING 2011

De betalingen van de EU voor 2011 beliepen in totaal **129,4 miljard euro**, wat neerkomt op circa 1 % van het bruto nationaal inkomen (bni) van de Unie. Ter vergelijking: de overheidsbegrotingen van de lidstaten belopen in vele gevallen wel ongeveer de helft van hun totale bni. De algemene begroting van de EU wordt jaarlijks vastgesteld – in de context van zevenjarige financiële kaders – door het Europees Parlement en de Raad. De verantwoordelijkheid voor het verzekeren van een deugdelijke besteding van de begroting ligt voornamelijk bij de Commissie. Voor ongeveer 80 % van de uitgaven – landbouw en cohesie – wordt de uitvoeringstaak gedeeld met de 27 EU-lidstaten.

WAAR KOMT HET GELD VANDAAN?

De ontvangsten van de EU bestaan hoofdzakelijk uit bijdragen van de lidstaten op basis van hun bruto nationaal inkomen (bni) en van een berekening over de belasting over de toegevoegde waarde (btw), die door de lidstaten wordt geïnd. De douanerechten en landbouwheffingen – traditionele eigen middelen – maken ook een groot deel uit van de ontvangsten.

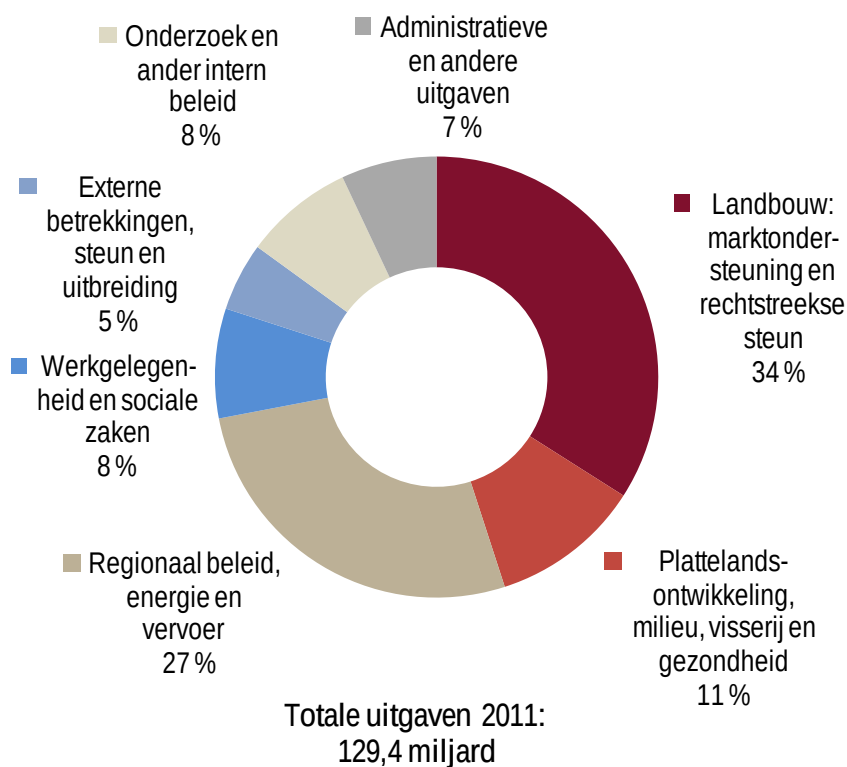
ONTVANGSTEN 2011

WAARAAN WORDT HET GELD BESTEED?

De grootste afzonderlijke uitgavenpost van de Europese Unie betreft landbouw en natuurlijke hulpbronnen (de beleidsgroepen Landbouw: marktondersteuning en rechtstreekse steun, milieu, visserij en gezondheid) – uitgaven die hoofdzakelijk worden gedaan in de vorm van betalingen aan landbouwers – en is goed voor ongeveer de helft van de EU-begroting. Een ander belangrijk aandeel vormen de uitgaven voor regionaal beleid, energie en vervoer en voor werkgelegenheid en sociale zaken waarmee een breed scala aan projecten, van de renovatie van gebouwen tot de aanleg van spoorwegnetwerken in Europa, wordt gefinancierd. Dit vormt ongeveer een derde van de EU-begroting.

UITGAVEN 2011

DAS-AANPAK IN HET KORT

Het oordeel dat de Rekenkamer geeft in het kader van de betrouwbaarheidsverklaringen – ‘déclaration d’assurance’ (DAS) – is gebaseerd op objectieve controle-informatie die met name wordt verkregen door middel van controletests die worden uitgevoerd overeenkomstig internationale controlestandaarden. Dat werkt als volgt.

BETROUWBAARHEID VAN DE REKENINGEN

Verschaft de jaarrekening van de EU volledige en juiste informatie?

De EU-begroting is ingewikkeld. Ieder jaar initiëren de directoraten-generaal van de Commissie honderdduizenden boekingen die informatie bevatten uit vele verschillende bronnen (waaronder de lidstaten). De ERK controleert of de boekhoudkundige processen naar behoren werken en of de daaruit voortvloeiende boekhoudkundige gegevens volledig zijn, op de juiste wijze werden vastgelegd en naar behoren worden gepresenteerd.

- Beoordeling van het boekhoudsysteem om te waarborgen dat het systeem een goede basis biedt voor betrouwbare (volledige en juiste) gegevens.
- Controle van essentiële boekhoudprocedures om te waarborgen dat zij naar behoren werken.
- Analytische controles van boekhoudgegevens om te waarborgen dat deze op consistente wijze worden gepresenteerd en redelijk lijken.
- Rechtstreekse controle van een steekproef van boekingen om te waarborgen dat de onderliggende verrichting inderdaad bestaat en op juiste wijze is vastgelegd.
- Controle van de financiële staten om te waarborgen dat deze de financiële situatie getrouw weergeven.

REGELMATIGHEID VAN DE VERRICHTINGEN

Voldoen de aan de EU-rekeningen ten grondslag liggende verrichtingen inzake de ontvangsten en betalingen van de EU aan de daarvoor geldende regels?

Uit de begroting van de Europese Unie worden betalingen gedaan aan miljoenen begunstigen in zowel de EU als de rest van de wereld. Het merendeel van deze uitgaven wordt beheerd door de lidstaten. Om de bewijzen te verzamelen die zij nodig heeft, toetst de ERK betalingen rechtstreeks en beoordeelt zij de systemen waarmee de betalingen worden beheerd en gecontroleerd.

- Met gebruikmaking van statistische technieken worden steekproeven getrokken van verrichtingen uit de gehele EU-begroting die de basis vormen voor een gedetailleerde toetsing door de controleurs van de ERK.
- De verrichtingen uit de steekproef worden nauwkeurig gecontroleerd, doorgaans ter plaatse, teneinde rechtstreeks bewijs te verkrijgen dat de onderliggende gebeurtenis 'bestaat', naar behoren is vastgelegd en voldoet aan de regelgeving die geldt voor de desbetreffende betalingen.
- Fouten worden geanalyseerd en ingedeeld als kwantificeerbaar of niet-kwantificeerbaar.
- De impact van fouten wordt berekend door extrapolatie van de kwantificeerbare fouten in de vorm van een 'meest waarschijnlijk' foutenpercentage.
- De kwaliteit van een steekproef van controlesystemen wordt beoordeeld om te bepalen hoe doeltreffend ze zijn in het waarborgen van de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen die ermee worden beheerd.
- Met andere relevante informatie, zoals jaarlijkse activiteitenverslagen en verslagen van andere controleurs, wordt rekening gehouden.
- Alle bevindingen worden besproken met zowel de nationale instanties als de Commissie om ervoor te zorgen dat de feiten juist zijn.
- De ERK stelt haar oordeel vast op basis van de verrichte werkzaamheden en bereikte resultaten.

Meer informatie over het controleproces ten behoeve van de betrouwbaarheidsverklaring is te vinden in bijlage 1.1 van het Jaarverslag 2011.

DE ERK EN HAAR WERK

De Europese Rekenkamer – ERK – is de onafhankelijke **controle-instantie** van de Europese Unie. Wij zijn gevestigd te Luxemburg en hebben ongeveer 900 professionele en ondersteunende personeelsleden van alle EU-nationaliteiten in dienst. Sinds onze oprichting in 1977 hebben wij de aandacht gevestigd op het belang van het financieel beheer van de EU en bijgedragen tot de verbetering ervan.

De controleverslagen en adviezen van de ERK vormen een essentieel onderdeel van de **verantwoordingsketen van de EU**. Onze output wordt gebruikt om degenen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de EU-begroting - met name in het kader van de jaarlijkse kwijtingsprocedé - ter verantwoording te roepen. Dit betreft hoofdzakelijk de Commissie, maar ook de andere instellingen en organen van de EU. De lidstaten spelen ook een belangrijke rol bij gedeeld beheer.

ONZE HOOFDTAKEN ZIJN DE VOLGENDE:

- financiële en nalevingsgerichte controles, hoofdzakelijk in de vorm van de betrouwbaarheidsverklaring (of DAS);
- doelmatigheidscontroles van geselecteerde onderwerpen om de impact van ons werk te maximaliseren;
- adviezen over regelgeving in verband met begrotingsbeheer en andere belangrijke kwesties.

Wij streven ernaar onze **middelen** zodanig te beheren dat een passend evenwicht wordt verzekerd tussen onze verschillende activiteiten, hetgeen bijdraagt tot het bereiken van degelijke resultaten en een goede dekking van de verschillende terreinen van de EU-begroting.

ONZE OUTPUT

Wij produceren:

- jaarverslagen over de EU-begroting en de Europese Ontwikkelingsfondsen. De jaarverslagen bestaan hoofdzakelijk uit de DAS-oordelen en de resultaten, en worden ieder jaar in november gepubliceerd;
- specifieke jaarverslagen, waarin de ERK oordelen geeft in het kader van een financiële controle betreffende elk van de afzonderlijke agentschappen en organen van de EU. Over 2011 worden er 42 gepubliceerd;
- speciale verslagen over geselecteerde controleonderwerpen, die het hele jaar door worden gepubliceerd. Dit betreft hoofdzakelijk doelmatigheidscontroles. In 2012 worden er ongeveer 20 gepubliceerd;

- adviezen, die worden gebruikt door het Europees Parlement en de Raad bij het opstellen en goedkeuren van regels en regelgeving met een impact op het financieel beheer. In 2012 zijn er 7 gepubliceerd;
- een jaarlijks activiteitenverslag, dat informatie en inzicht verschaft met betrekking tot onze activiteiten gedurende het jaar.

Ons werk draagt bij tot een toenemende bekendheid met en transparantie van het financieel beheer van de EU doordat zekerheid wordt verschaft over de stand van zaken van dat beheer en aanbevelingen worden gedaan voor verdere verbetering. Dit doen wij in het belang van de burgers van de Europese Unie.

Voor meer informatie over onze rol en werkzaamheden, zie ook onze website www.eca.europa.eu en volg ons op Twitter [@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA).

U kunt ons ook een e-mail sturen op eca-info@eca.europa.eu.

BELEIDSGROEPEN VAN DE ERK

LIJST VAN OVEREENKOMSTIGE AFDELINGEN (AFD.) EN TITELS (T.) VAN DE BEGROTING 2011

LANDBOUW: MARKTONDERSTEUNING EN RECHTSTREEKSE STEUN

T.05 C01-03, 06-08 Europees Landbouwgarantiefonds

PLATTELANDSONTWIKKELING, MILIEU, VISSERIJ EN GEZONDHEID

T.05 C04-05 Plattelandsontwikkeling
T.07 Milieu en klimaatmaatregelen
T.11 Maritieme zaken en visserij
T.17 Gezondheidszorg en consumentenbescherming

REGIONAAL BELEID, ENERGIE EN VERVOER

T.06 Mobiliteit en vervoer
T.13 Regionaal beleid
T.32 Energie

WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN

T.04 Werkgelegenheid en sociale zaken

EXTERNE BETREKKINGEN, STEUN EN UITBREIDING

T.19 Externe betrekkingen
T.21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten
T.22 Uitbreiding
T.23 Humanitaire hulp

ONDERZOEK EN ANDER INTERN BELEID

T.01 Economische en financiële zaken
T.02 Ondernemingen
T.03 Concurrentie
T.08 Onderzoek
T.09 Informatiemaatschappij en media
T.10 Eigen onderzoek
T.12 Interne markt
T.15 Onderwijs en cultuur
T.16 Communicatie
T.18 Ruimte van vrijheid, veiligheid en justitie
T.20 Handel

ADMINISTRATIEVE EN ANDERE UITGAVEN

Afd.I Parlement
Afd.II Raad
Afd.III Commissie
Afd.IV Hof van Justitie
Afd.V Rekenkamer
Afd.VI Europees Economisch en Sociaal Comité
Afd.VII Comité van de Regio's
Afd.VIII Europese Ombudsman
Afd.IX Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming
Afd.X Europese dienst voor extern optreden

DE EUROPESE REKENKAMER IS DE ONAFHANKELIJKE INSTELLING VOOR DE EXTERNE CONTROLE VAN DE EU

Elk jaar geeft de Rekenkamer in haar jaarverslag een oordeel - de betrouwbaarheidsverklaring - over de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de EU-begroting. Dit persbericht is uitsluitend bedoeld als samenvatting. De volledige teksten van de jaarverslagen, zoals vastgesteld door de ERK, zijn beschikbaar op haar website en worden gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU.

doi:10.2865/73106

VOOR MEER INFORMATIE

Europese Rekenkamer
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
www.eca.europa.eu

Publicatiebureau

 @EUAuditorsECA

ISBN 978-92-9237-792-2

9 789292 377922